భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మావోయిస్టు)
కేంద్ర కమిటీ

పత్రికా ప్రకటన

ఆగస్టు 29, 2014

సీనియర్ కమ్యూనిస్టు మరియు ప్రజానాయకుడు కామ్రేడ్ ఎం.టి.ఖాన్‌కు అరుణారుణ శ్రద్ధాంజలి !

ఆంధ్రప్రదేశ్ (ఈనాటి తెలంగాణాతో సహ)లో విప్లవ రచయితల మరియు పౌరహక్కుల ఉద్యమ స్థాపకులలో ఒకరైన కామ్రేడ్ ఎం.టి.ఖాన్ ఆగస్టు 20, 2014న తుదిశ్వాస విడిచారు. ఆయన మరణంతో సి.పి.ఐ. (మావోయిస్టు) పార్టీ నాయకత్వంలో నడుస్తున్న భారత విప్లవోద్యమంతో చేయి చేయి కలిపి నడిచే ఒక మిత్రుణ్ణీ మరియు పీడిత ప్రజల పక్షాన తన వాణిని వినిపించే ఒక గొప్ప వ్యక్తిని కోల్పోయింది. సి.పి.ఐ.(మావోయిస్టు) పార్టీ కేంద్రకమిటీ ఆయనకు వినమ్రంగా తలవంచి శ్రద్ధాంజలి అర్పిస్తోంది. ఆయన కుటుంబ సభ్యులకూ, మిత్రులకూ ప్రగాఢ సానుభూతిని వ్యక్తం చేస్తోంది. ఆయనను కోల్పోయి దుఃఖంలో మునిగి ఉన్న ప్రజాస్వామిక మరియు విప్లవ సంస్థల దుఃఖంలో పాలుపంచుకుంటోంది.

ఖాన్ సాబ్ అని ప్రేమగా పిలువబడే మహమ్మద్ తాజుద్దీన్ హైద్రాబాద్‌లోని పురానాపూల్ దర్వాజా వద్ద 1935లో జన్మించారు. సిటీ కాలేజీలో హైస్కూల్ పూర్తిచేసి వివేక వర్ధని కాలేజీలో పి.యు.సి. కోర్సు పూర్తి చేశారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో బి.ఏ.లో చేరినప్పటికీ ఆర్థిక పరిస్థితి వలన ఆయన బి.ఏ. కోర్సును పూర్తి చేయలేకపోయాడు. తెలంగాణాలో ఆరోజు కొనసాగిన కమ్యూనిస్టు రైతాంగ మరియు విద్యార్థి ఉద్యమాలకు ప్రభావితమై యుక్తవయస్సులోనే కమ్యూనిజం వైపుకు ఆకర్షితులైనారు. ఆయన సి.పి.ఐ. పార్టీలో కార్యకర్తగా చేరారు. తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంలో హైద్రాబాద్‌కు చెందిన గొప్ప నాయకుడూ, కవీ కా. మగ్దుం మహియుద్దీన్‌కు ఈయన కొరియర్‌గా పనిచేశాడు. చివరి వరకూ ఆయన ప్రభావం ఈయనపై ఉంది. అభ్యుదయ రచయితల సంఘంలో చేరి సాహిత్య రంగంలో పనిచేశారు.

1964లో సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం.లుగా విడిపోయినప్పుడు విప్లవకాంక్షతో ఆయన సి.పి.ఎం.లో చేరారు. సి.పి.ఎం. రివిజనిస్టు పంథా చేపట్టటంతో ఆయన ఆశలు అడియాసలయ్యాయి. 1967లో నక్సల్బరీ పోరాటం మరియు 1968లో శ్రీకాకుళ సాయుధ పోరాటాలు పెల్లుబుకటంతో ఆయన సి.పి.ఎం.ని వదిలి నిస్సంకోచంగా నక్సల్బరీ మార్గాన్ని ఎన్నుకున్నారు. ఒకసారి సరైన మార్గాన్ని ఎంచుకున్న తర్వాత ఎటువంటి ఊగిసలాటలు లేకుండా చివరి వరకూ అదే మార్గంలో కొనసాగారు.

1972లో కా. చారు మజుందార్ అమరత్వం తర్వాత ఉద్యమం సెట్‌బ్యాక్‌కి గురైంది. ఆ సందర్భంలో భారతదేశ వ్యాప్తంగానూ, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనూ పార్టీ నాయకత్వం ఉద్యమ పునరుద్ధరణకు ప్రయత్నాలు చేసింది. ఆ సందర్భంలో పార్టీ పంథా వైపు గట్టిగా నిలబడి పార్టీ నాయకత్వానికి సహకరించిన కొద్దిమంది వ్యక్తుల్లో ఖాన్‌సాబ్ ఒకరు. 1972లో ఆంధ్ర రాష్ట్ర కమిటీ 'పిలుపు' పత్రికను ప్రచురించాలని నిర్ణయించింది. ఆ సమయంలో అనేక ప్రమాదాలను ఎదుర్కొని కూడా పిలుపు పత్రిక ప్రచురణకర్తగా ఖాన్‌సాబ్ ఆ బాధ్యతను తీసుకున్నారు. పిలుపు పత్రిక ద్వారా దీర్ఘకాల ప్రజాయుద్ధానికి కార్యకర్తలను కూడగట్టేందుకు వీలుగానూ, చారు మజుందార్‌ని వ్యక్తిగతంగా అప్రదిష్టపాలు చేసే మితవాద అవకాశవాద దాడులకు వ్యతిరేకంగా మరియు నక్సల్బరీ, శ్రీకాకుళ పోరాటాలను విచ్ఛిన్నం చేసే రాజకీయాలకు వ్యతిరేకంగానూ ఒక మహత్తర రాజకీయ, సైద్ధాంతిక పోరాటాన్ని కొనసాగించారు. ఆ కాలంలో తీవ్రమైన ప్రభుత్వ అణచివేతకు తట్టుకోలేక ఎంతోమంది ఉద్యమాన్ని వదిలి వెళ్లిపోయారు. కొంతమంది మితవాద అవకాశవాదంతో ఉద్యమం మీద దాడిచేశారు. కొంతమంది విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపాలకు పాల్పడ్డారు. అటువంటి కష్టభూయిష్టమైన పరిస్థితిలో ఖాన్‌సాబ్ లాంటి వ్యక్తులు నిర్వహించిన పాత్రను కీర్తించాల్సిందే.

1973లో ఆయనను మీసా కింద అరెస్టు చేశారు. 1974లో సికింద్రాబాద్ కుట్రకేసులో ఇరికించారు. ఎమర్జెన్సీ కాలంలో ఆయన జైల్లో ఉన్నారు. ఆయన జైల్లో ఉన్న కాలంలో తోటి రాజకీయ ఖైదీలతో విప్లవోత్తేజంతో సజీవ సంబంధాలు కొనసాగించారు. ఉద్యమం వెనుకంజ వేసిన ఆ రోజుల్లో రాజకీయ, సైద్ధాంతిక పోరాటాలకూ, చర్చలకూ జైళ్లు కేంద్రాలుగా ఉన్నాయి. ఆ గందరగోళ పరిస్థితుల్లో సరైన మార్గాన్ని ఎంచుకోవటం మామూలు విషయం కాదు. ఈ రాజకీయ సైద్ధాంతిక చర్చలూ, పోరాటాల్లో నుండే ఆయన రాటుదేలారు.

1970 జులైలో విరసం స్థాపనలో ఒకరిగా ఉండి, హైద్రాబాద్‌లో 1971లో మొదటి విరసం మహాసభను నిర్వహించారు. నక్సల్బరీ, శ్రీకాకుళ పోరాటాలను, మార్క్సిజం-లెనినిజం-మావోయిజం సిద్ధాంతాన్ని విరసం దీటుగా ప్రచారం చేసింది. ఎం.టి.ఖాన్ ఈ మొత్తం కార్యక్రమంలో ఒకరుగా ఉన్నారు. 1974లో ఏ.పి.సి.ఎల్.సి. వ్యవస్థాపక సభ్యులలో ఒకరుగా ఉండి పౌరహక్కుల ఉద్యమం ఆంధ్రలోనూ, భారతదేశవ్యాప్తంగానూ వ్యాప్తి చెందటానికి తనవంతు కృషి చేశారు. వెంగళరావు ప్రభుత్వం బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్లనూ, శ్రీకాకుళ పోరాటాలను అణచివేసేందుకు ఆదివాసీ ప్రజలపై లెక్కలేనన్ని ఘోరకృత్యాలను చేస్తుండిన ఆరోజుల్లో ఏ.పి.సి.ఎల్.సి.ని స్థాపించడం చాలా ప్రాధాన్యత కలిగిన విషయం. దీని నిర్మాణంలో ఈయన విశేష కృషి చేసి 1992 నుంచి 1998 వరకు ఏ.పి.సి.ఎల్.సి. అధ్యక్షునిగా పనిచేశారు.

సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం.ల నేతృత్వంలో ప్రజాసంఘాలు సంస్కరణవాద ఊబిలో కూరుకుపోయిన కారణంగా నక్సల్బరీ పోరాటంలో

ప్రజాసంఘాలను స్థాపించలేదు. తర్వాత దీనిని సమీక్షించుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వాటిని నిర్మించటం ప్రారంభమైంది. ఆ క్రమంలో నక్సల్బరీ, శ్రీకాకుళ పోరాటాలను సమర్థించే రచయితలూ, ప్రజాస్వామికవాదులతో విరసం, ఏ.పి.సి.ఎల్.సి. నిర్మాణం చేయటం జరిగింది. సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం.ల సంస్కరణవాద మరియు మితవాద అవకాశవాదాల్లో కూరుకు పోకుండా ఈ సంఘాలను సజీవంగా ఉంచేందుకు దృఢదీక్ష మరియు సామర్థ్యం కలిగిన వారితో వీటిని నిర్మించి ఆచరణలో వీటిని రాటుదేలేలా చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలుగు ప్రజల విప్లవ ప్రజాస్వామిక చైతన్యాలను పెంచటంలో ఈ సంఘాలు ఎనలేని కృషి చేశాయి. దానిలో ఖాన్‌సాబ్ పాత్ర మరువలేనిది.

ఇండో-చైనా మిత్రమండలిలో చైనా సోషలిస్టు దేశంగా కొనసాగినంతకాలం ఆయన దానిలో సభ్యునిగా ఉండి రివిజనిస్టుగా మారిన తర్వాత దాని నుండి వైదొలిగారు. హైద్రాబాద్‌లో మతఘర్షణలకు వ్యతిరేకంగా ఏర్పాటు చేసిన అనేక వేదికలకు ఆయన నాయకత్వం వహించారు. ఎన్‌కౌంటర్లకు వ్యతిరేకంగానూ, రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేయాలనే ఉద్యమాల్లోనూ, ప్రభుత్వ దమనకాండకు వ్యతిరేకంగానూ, ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమంలోనూ మరియు ప్రజల ప్రజాస్వామిక హక్కుల కోసం జరిగిన అనేక ఉద్యమాలలో ఆయన ముందు నడిచారు.

పౌరహక్కుల, కళా, సాహిత్య మరియు నాటక రంగాల్లో ఆయనకు ఆసక్తి ఉండేది. మరియు ఆ రంగాల్లో ఆయన విశేష కృషి చేశారు. ఆయన అనేక కవితలు, వ్యాసాలు రాశారు. ఉర్దూ నుండి చాలా అనువాదాలు చేశారు. హైద్రాబాద్‌లో ముస్లిం ప్రజల్లో విప్లవ రాజకీయాల ప్రచారం కోసం అనేక కరపత్రాలను ఉర్దూలో రాసి ప్రచారం చేశారు. సియాసత్ వంటి ఉర్దూ పత్రికకు, న్యూస్ టైమ్ వంటి ఆంగ్లపత్రికలకూ చారిత్రక భౌతికవాద దృక్పథంతో అనేక విషయాలను విశ్లేషిస్తూ వ్యాసాలను రాశారు.

ఆరు దశాబ్దాలుగా ప్రజాజీవనంలో ఉండి అనేక బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ఉద్యమ మలుపులలో కీలకమైన పాత్రను పోషించారు. కమ్యూనిస్టు సమాజ స్థాపన కోసం ఆయన కష్టభూయిష్టమైన ఈ పనులను నిర్వహించారు. విరసం, ఏ.పి.సి.ఎల్.సి.లకు మూలస్థంభంలా ఉండటమే గాక ఆంధ్ర, తెలంగాణాలలో అనేక విప్లవ ప్రజాస్వామిక సంఘాలకూ, ఉద్యమాలకూ ప్రేరణగా ఉండి యువతరాన్ని ఉత్తేజపరిచారు. ఆయనకు సమకాలికులుగా ఉండి అనేక మంది ఉద్యమాల్లో చేరి ప్రభుత్వ అణచివేత, కుటుంబ సమస్యలు లాంటి సమస్యలతో సతమతమై మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతం మీదే సందేహాలేర్పడి ఉద్యమాలను వదిలి వెళ్లి స్వార్థపరులుగా మారారు. కాని ఖాన్‌సాబ్ ఎటువంటి శషభిషలు లేకుండా తాను నమ్మిన సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి చివరిదాకా ఉద్యమంలో కొనసాగారు. ఆంధ్ర, తెలంగాణాలలో వరుసగా ఎన్‌కౌంటర్లు జరిగి నాయకత్వాన్ని నష్టపోయిన గత దశాబ్దకాలంలో ప్రజాసంఘాల నాయకులు, కార్యకర్తల నుండి ఎంతో ఓర్పుతో ఉండి కొద్దిగా పరిస్థితులు అనుకూలించినప్పుడు ఆ పరిస్థితులను ఉపయోగించుకునే నేర్పును కలిగి ఉండే తత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్న పరిస్థితులలో ఖాన్‌సాబ్ లాంటి సీనియర్లు తీవ్ర ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో కూడా ఎర్రజెండాని ఎత్తిపట్టి ముందుకే సాగారు. ఇది భావితరాలకు నమూనాగా ఉంటుంది. విప్లవోద్యమం విప్లవ రాజకీయాలను మైనారిటీ మతస్థులైన ముస్లిం ప్రజలలోకి పెద్దగా తీసుకొని వెళ్లలేక పోయింది. ఈనాడు ఖాన్‌సాబ్ లాంటి వారి అవసరం ఎంతో ఉంది. ఈ కర్తవ్యాలను పరిపూర్తి చేసేందుకు ఆయన చాలా కృషి చేశాడు. ఆయన అర్ధాంతరంగా వదిలి వెళ్లిన ఈ కర్తవ్యాన్ని పరిపూర్తి చేయటమే ఆయనకు నిజంగా అర్పించే నివాళి. ముస్లిం ప్రజల నుండి నక్సల్బరీ రాజకీయాలకు కట్టుబడి ఉన్న ఆయన విప్లవ జీవితాన్ని వారి ముందు పెట్టి వారిని ప్రేరేపించాలి. రాజ్యయంత్రాగమూ, హిందూ ఫాసిస్టుగా మారుతూ ముస్లింలను టార్గెట్ చేస్తున్న నేటి పరిస్థితులలో ఇది ఎంతో అవసరం. ఆయన జీవితం మనుషుల పట్ల ప్రేమతో చాలా సాదాసీదాగా ఉండేది. సామ్రాజ్యవాద వస్తు వ్యామోహ సంస్కృతి రాజ్యమేలుతున్న నేటి తరుణంలో సామాన్య జీవితం గడపటం గొప్ప విశేషం. ఆయన జీవితాంతం ఆర్థిక సమస్యలతో సతమతమైనప్పటికీ విప్లవోత్సాహాన్నీ, చైతన్యాన్నీ పలుచన కానీయలేదు.

ఈ దేశ ప్రజల స్వేచ్ఛ కోసం, ప్రజాస్వామ్యం కోసం మరియు దోపిడీ వ్యవస్థ నిర్మూలన కోసం కొనసాగుతున్న నూతన ప్రజాస్వామిక విప్లవంలో అమరులైన వేలాది మందితో పాటు కా. ఎం.టి.ఖాన్ కలలను నిజం చేస్తామని సి.పి.ఐ.(మావోయిస్టు) కేంద్ర కమిటీ మరోసారి వాగ్దానం చేస్తోంది. ప్రజల హక్కులు, ప్రజాసాహిత్యం పూర్తి వికాసం చెందాలంటే నూతన ప్రజాస్వామిక సమాజంలోనే సాధ్యం. దాని పరిపూర్తిలో కొనసాగిన ఖాన్‌సాబ్ ఉద్దేశ్యమెన నూతన ప్రజాస్వామిక సమాజాన్ని నిర్మించటమే ఆయనకిచ్చే నిజమైన నివాళి. ప్రతి యువ కార్యకర్త ఆయన జీవితంలో అనుసరించిన విలువలను కొనసాగించిన సాధారణ జీవితాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకొని ఆయన అనుసరించిన మార్గంలో కొనసాగాలి. ప్రియమైన ఖాన్‌సాబ్ ఆశయాలను ప్రచారం చేయటం ద్వారా సజీవంగా ఉంచాలని అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం.

Abhay

అభయ్

అధికార ప్రతినిధి, కేంద్రకమిటీ

సి.పి.ఐ.(మావోయిస్టు)